

Mikkel Tode Raahauges prædiken juleaften

Taler

Mikkel Tode Raahauge
Sognepræst

Dato

24. december 2023

Sted

Skovshoved Kirke

Omstændigheder**Prædikentekst**

Lukasevangeliet kapitel 2, vers 1-14

Salmer

Det kimer nu til julefest
En rose så jeg skyde

–

Velkommen igen, Guds engle små
Julen har englelyd

1

Hvad er du værd? Om aktiv dødshjælp.

5 Det er nok i sagens natur forskelligt fra menneske, både hvornår, hvordan og
under hvilke omstændigheder, det melder sig. Om det kommer snigende lige så
stille med tiden; om det gentager sig på bestemte tider af året, f.eks. nu omkring
jul; eller om det lige pludselig rammer som et lyn fra en klar himmel. Men
uanset hvad, så er jeg overbevist om, at vi alle sammen – på et eller andet
10 tidspunkt og i et eller andet omfang – har mærket det temmelig afgørende
spørgsmål dukke op i vores indre: ”Gad vide, hvor meget jeg mon egentlig er
værd?

15 Og ikke så meget som et spørgsmål om ens materielle værdi, selvfølgelig; hvor
meget man er værd i kroner og øre. Svaret på dét kan man sikkert hurtigt regne
sig frem til, hvis man ellers har forstand på økonomi eller kender én, der har det.
Men meget mere som et spørgsmål om ens menneskelige værdi (eller hvad, vi nu
skal kalde den), der jo som bekendt ikke lige så let lader sig måle og veje. Hvor
meget tid, hvor meget omsorg, hvor meget kærlighed, man mon egentlig er
værd.

20

Og dét er jo et spørgsmål, som man ikke uden videre kan svare entydigt på selv.
Vi mennesker er, som de fleste sikkert også har erfaret, udstyret med en
fantastisk evne til både at over- og undervurdere os selv – nogle gange

25 ovenikøbet på én og samme tid – og derfor er det også alt sammen noget, der skal vises og siges til os udefra – hvis vi da ellers skal turde tro på det, vel at værke. Det skal vises og siges til os af dem, vi elsker og som elsker os, først og fremmest. Men jo også af dem, som vi deler vores liv med i det hele taget og af dét samfund, der omgiver os i øvrigt.

30

Og med hensyn til alt dét, som det omgivende samfund kan vise og sige til os, der er der altid god grund til at være en lille smule på vagt. Ikke mindst nu, hvor vi i løbet af det sidste års tid har kunnet ane konturerne af det svar, som i hvert fald en del af samfundsstemningen vil give på spørgsmålet om, hvori et
35 menneskes værd – dets værdi eller værdighed – i grunden består.

Vi har set og hørt det i debatten om aktiv dødshjælp, der for alvor holdt sit indtog i Danmark i løbet af sommeren, med slagord om en såkaldt værdig død. Hvilket jo altså vil sige muligheden for – eller retten til – selv at kunne sige fra
40 over for livet og blive kvalt med statens varme hænder, hvis lidelsen skulle blive én for meget og tilværelsen dermed for lidt.

Og vi har set og hørt det i diskussionen om danskernes arbejdsmoral; både i forbindelse med afskaffelsen af Store Bededag og i det hele taget, hvor vi fra høje
45 steder har fået at vide, at vi skal ”op i gear med flid og hårdt arbejde” og ”give den en ekstra skalle,” og at vi ”samlet set bliver til dårligere mennesker, hvis ikke vi er på en arbejdsplads” – for nu bare at komme med et par enkelte, men konkrete, eksempler fra debatten.

50 Man kan så let få den fornemmelse, at et menneskes værd – dets værdi og værdighed – består i, om det under dets givne omstændigheder vil og kan gøre sig nyttig, og om det vil og kan elske det liv, der er deres. Og jeg véd godt, at det er lidt forsimplet stillet op hér, for selvfølgelig kan de fleste af os nok levende sætte os ind i ønsket om at kunne afslutte sin egen lidelse, hvis den kommer til at
55 fylde alt for meget. Og selvfølgelig er samfundet også dybt afhængigt af det arbejdende folk, hvis dets hjul ellers skal kunne rende rundt.

Men når jeg nu alligevel nævner netop de to eksempler hér – og i aften! – så er det fordi, de på en særlig måde understreger for os, at forråelsen så let kan ligge
60 på lur lige om hjørnet. For så meget afhænger af, hvad der bliver sagt i den store, offentlige samtale. Og hvis ikke vi besinder os, så risikerer vi, at der kan vokse en kølig pragmatisme frem i os, både som mennesker og som samfund: Nemlig den

antagelse, at et menneskes værd til syvende og sidste afhænger af, om man er i
65 stand til at klare sit liv selv og tage magten over det. Og derfor også, at den, der
ikke kan dét, ultimativt heller ikke er sit eget liv værd. Og det kræver ikke nogen
overvældende fantasi at forestille sig, hvordan man selv en dag kan nå det punkt,
hvor nogen pludselig kan vurdere, at mit liv ikke længere for alvor er værd at
leve.

70 For meget kan som bekendt overgå os, også uden at vi selv har nogen
nævneværdig indflydelse på det. Og anelsen om, hvor lidt, vi selv har magt over,
når det kommer til stykket, trænger sig let på i disse dage, hvor det ikke er engle,
der synger over Betlehem, men bomber. Og både dér, i Ukraine og så mange
75 andre steder på jorden, hvor der er ufred, dér er menneskers liv blevet smadret
på et splitsekund, da livet pludselig blev erstattet af lidelse og tilværelsen brød
sammen. Ligesom det jo i øvrigt kan ske for enhver af os: alting kan gå itu og et
hjerte kan gå i tusind stykker, og dertil behøves hverken krudt eller kanoner.
Den kan komme i alle mulige og umulige former, lidelsen. Som den elskedes
80 død. Som de hårde ord, der splittede livet i et før og et efter. Som drømmene,
der blev knust. Som håbet, der brast og kun efterlod sig en ødelagt fremtid. Og
enhver, der har oplevet dét eller noget lignende, har uden tvivl også erfaret, at
livet ikke nødvendigvis er noget, man bare selv kan klare – og slet ikke noget,
man kan tage magten over.

85 Men i aften lyder det til os igen, som det gør hver eneste jul, for at vi ikke skal
glemme det: at vores liv – hvor helt eller brudt, det end måtte være – og vi, der
lever dét liv, ikke af dén grund er mindre værd. Tværtimod. For i aften både
viser og siger vores Skaber selv til os, hvor meget, vi i grunden er værd: vi er hele
90 Guds tid, hele Guds omsorg og hele Guds kærlighed værd.

Det er dét, der bliver vist og sagt til os i og med Guds Søn, der lod sig føde hér i
mørket for at skinne for dem, der bor i mørkets land. Der levede hér, for at åbne
fremtiden for dem, hvis liv blev splittet, hvis drømme blev knust og hvis håb
95 brast. Der led hér, for at intet menneskes lidelse skulle være fremmed for Gud.
Der døde hér, for at mennesket aldrig skal kunne komme til det sted, hvor Gud
ikke har været der først. Og som opstod fra de døde hér for at understrege, at
intet – end ikke døden – skal have lov at stå i vejen for vores Skabers vilje med
os: at vi *skal* leve.

100 I barnet i krybben; i Jesus Kristus med alt, hvad dét navn betyder, i ham har

105 Gud åbenbaret sig selv som kærlighed. Ikke, vel at mærke, som en kærlighed, der vil give os fred fra dette liv, men som dén kærlighed, der vil holde os fast på det og give os fred til det, ved at sige til hver eneste af os: Jeg vil være hos dig. Jeg vil være med dig. Jeg vil, at du skal findes. Uden at vi selv er i stand til at anføre nogen særlig grund til så storslået og uovertruffen en erklæring. Og så at vi også kan se og genkende både hinanden og os selv som de mennesker, der er uendeligt dyrebare for Gud.

110

Og *dét* er den store glæde, som skal være for hele folket. At vores værd, vores værdi og værdighed, aldrig nogensinde består i, om vi kan klare livet selv. Men i at *dét* liv, som vi ikke selv kan klare, er *hele* Guds liv værd, og at Gud – derfor – er kommet til os.

115

Rigtig glædelig jul i Jesu navn!

Amen.

120

Kilde

Manuskript tilsendt af taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

125

Tags

Anden tekstrække, Juleaften, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/mikkel-tode-raahauges-praediken-juleaften>

130

135

140